

ARNHEMSCHE COURANT.

ZATURDAG 12 SEPTEMBER.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal in de week wordt uitgegeven, en wel op Dinsdag, Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is 15 in de drie maanden.

De prijs der Advertentiën is, voor elke vijf regels, f1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Brief van een lid van het kiezers-collegie aan de stemgerechtigde burgers van Amsterdam, omtrent de vervulling der stambijzitten.

»De benoeming der kiezers is de eenige grondslag van het gansche constitutionele staatsgebouw, hetwelk in een gebouw van logen ontardt, indien die eerste grondslag waarheid en wezenlijkheid mist.»

Onder dezen titel en met dit motto is dezer dagen, te Amsterdam, bij A. ZWEE-MAART EN ZOON, eene korte, maar krachtige opwekking verschenen, om gebruik te maken van het stemregt, en zich onderling te verstaan over de kiezers, welke men daar benoemen zal, waar, door overlijden, of de kiezers-collegiën vacaturen mogten ontstaan zijn. Die benoeming moet van de zijde van allen, welke de staatkundige ontwikkeling der natie toegedaan zijn, een protest zijn tegen het stelsel van behoud, en eene poging, om, door verbetering van personeel, de verwijdering van alle tegenstanders van den nationaal vooruitgang te bevorderen.

Het heet, dat wij onder eenen vertegenwoordigenden regeringsvorm leven; dat is, het heet, dat de burgerij-zelve mede-regeert door de mannen harer keus. De wezenlijkheid is, echter, verre daarvan verwijderd. Onze grondwet heeft het kiesregt zoo geregeld, dat de sterkste oligarch, wanneer hij ons al de nadelen en zoo goed als geen der voordeelen van eene regering bij vertegenwoordiging had willen doen ondervinden, het haar niet zou hebben kunnen afwinnen.

Stemgerechtigden kiezen kiezers, kiezers van den stedelijken raad, de stedelijke raad, de provinciale staten, de provinciale staten de leden der Staten-Generaal. Eerst door de derde of vierde hand oefent de stemgerechtigde burgerij invloed uit op de alreëne vertegenwoordiging, en zelfs de plaatselijke durft men aan de bewoners der steden niet rechtstreeks toevertrouwen, terwijl men die ten platten lande geheel alleen de ingezetenen om regelt. Hoe zwak het beeld der vertegenwoordigde wettende natie zich bij zoo veel hinderpalen in die vertegenwoordiging teruggevoelen moet, laat zich begrijpen. Het gevolg kan niet anders wezen, als dat, het de verstandige burgerij meester zal wezen van dit gecompliceerde machinē, maar

dat eenige oligarchische coteriën het in het belang harer leden zullen laten werken. Voor het bestuur is zulk eene schijnvertegenwoordiging uiterst gemakkelijk. Waar de burgerij werkelijk op hare vertegenwoordiging invloed uitoefent; waar men in deze den tolk ziet van het verstandige en gezetene deel des volks, — daar worden maatregelen in het algemeen belang gevorderd; daar gelden beginselen meer dan personen; daar eischt men daden en geene woorden; — maar wanneer men, daarentegen, met eenige weinige personen te doen heeft, zijn deze door beloften en gunsten ligt te winnen: hunnen oorsprong niet aan de keus hunner medeburgers te danken hebbende, beschouwen zij de vervulling hunner wenschen als het belang van allen. Dit is de groote reden, waarom de heer DE JONGE VAN CAMPENS NIEUWLAND namens zijne »ervaren ambtgenooten» aan de Kamer kwam voorlezen, dat zij, ministers, geene noodzakelijkheid zagen tot het herzien der grondwet. Van eene verandering stond het te wachten, dat de ministers iets meer zouden moeten verrigten dan beloften doen of broddelwerk leveren. Geene herziening dus; de uitsluiting der burgerij van wezenlijke deelneming aan de openbare belangen moest gehandhaafd worden. Wanneer niet langer aanbeveling en personele beweegredenen heerschen zouden, maar er voor talenten en patriotismus een ruimer terrein geopend werd, — waar zouden de ministers blijven?

De burgerij werkte dit alles, tot hertoe, daarenboven, nog in de hand; geenszins was het haar gelaten regt; door er geen gebruik van te maken, heeft zij het aan de mannen eerst der volharding, nu des behouds, al te gemakkelijk gemaakt: wat daarvan de gevolgen zijn, hebben honderde miljoenen schuld, jaarijksche deficits, algemeene misaise en de gedwongen-vrijwillige leening bewezen.

Met regt roept men haar daarom toe: »hetgeen van ieder onzer afhangt, hetgeen ons als staatsburgers ons regt medebrengt en onze plicht gebiedt, is: om het gering aandeel der burgerij aan de zamenstelling van het bestuur op eene wijze uit te oefenen, dat wij daardoor ons betrouwen rijp en waardig te zijn, om een meer werkzaam en meer invloedrijk deel te nemen aan de openbare gelegenheden van den staat. Hetgeen van ieder onzer afhangt is, waarheid, waar-

de en leven te geven aan hetgeen tot dus verre veelal een bloote vorm, eene ijdele plegtigheid is geweest. Ook in een ander opzigt is het gewigt der verkiezingen klaarblijkelijk. Het is de eenige gelegenheid, welke u gegeven wordt, om op eene openbare en constitutionele wijze uwe staatkundige meening aan den dag te leggen. Door uwe keuze te vestigen op namen, die vooruitgang en ontwikkeling beteekenen; door uit uw midden, burgers! de zoodanigen te kiezen, die niet geschroomd hebben, voor hunne staatkundige gevoelens openlijk uit te komen, toont gij, kordaatheid en burgerzin op prijs te stellen.»

Wat men overal te doen hebbe, waar men dit jaar kiezers te benoemen hebbe, wijst de brief volkomen aan. Dat vooral zij allen, die verbetering onzer grondwettige instellingen willen, die niet langer als kinderen willen behandeld worden, dewijl zij weten mannen te zijn, den eenigen weg inslaan, welke hen nader tot hunne wenschen brengen kan.

De herziening der grondwet is de gemeenschappelijke leus, onder welke zij strijden. Laten zij zich vereenigen en zich onderling overal verstaan, gelijk te Amsterdam, omtrent mannen, welke openlijk getoond hebben der herziening toegedaan te zijn; laten zij alleen op de zulken hunne stemmen vereenigen. Op meer dan eene plaats zullen zij moeten zegevieren. Niet enkel is hun getal groter, maar hunne eendragt zal hun kracht geven; zij strijden voor een beginsel, terwijl hunne tegenstanders, bij welke beginselen niets, personen alles gelden, door onderlingen naijver gedreven, hunne stemmen versnipperen zullen.

Lang moge de omweg zijn, welken de burgerij maken moet, om de ware belangen des lands te kunnen bevorderen, — laat dit haar niet terughouden van de eenige gelegenheid, welke haar is gelaten wordt; zij moet zich later nimmer kunnen verwijten, het eenige middel, dat ons ongerijmd kiesstelsel ontbeed, niet te baat gebruikt te hebben.

Buitenslandsche berichten.
C. PRUISSEN
Van den Rijn, 2 sept. In het paarsche is het tot eene vrij ernstig betogen tusschen den burgemeester van Limburg en den hertogelijken minister van Limburg gekomen. Reeds dreigde het uit te barsten.

daar de minister de oprigting der door het concilie van Trente voorgeschrevene opvoedings-huis voor toekomstige geestelijken, de invoering der barmhartige zusters, enz. bolette. Eene gebeurtenis van welk geringer beteekenis heeft thans de spanning ten hoogsten top gevoerd. De bisschop had, naar men zegt, op eene rondreis door een gedeelte van zijn bisdom, inlichtingen ontvangen, welke hem de invoering van zoogenaamde exercitiën (gelijk zij reeds in andere bisdommen bestaan) noodzakelijk hadden doen voorkomen. De bisschop heeft, tot dit einde, eenen geestelijke uit het kerspel Munster, den heer *Westhof*, tot het op zich nemen der leiding der exercitiën, aangezocht of uitgenoodigd.

De minister heeft, echter, verklaard, dat de pruisische geestelijke het land niet mogt betreden. Naar men verneemt, is, niettemin, de heer *Westhof* reeds in Limburg aangekomen.

Neurenberg 6 sept. Ook van hier is een adres, in gelijken geest als de overigen, betrekkelijk de sleeswijk-holsteinsche kwestie opgezonden. (Hetzelfde bericht ontvangen wij uit Ulm en Holzminden.)

BRUNSWIJK.

Brunswijk, 4 sept. Sedert het, zonder voorafgaande vaststelling der staats-begroting, sluiten onzer standen-vergadering, hebben wij in eenen staat van onzekerheid verzekerd, aangaande de dingen, die komen zonden, — eene der ergste stellingen voor eenen staat. Daarop verscheen de, ook in dit blad meer-malen besprokene, financiële wet, in welke de afzonderlijke, door de standen toegestane posten van ontvangst en uitgave werden publick gemaakt, met de bepaling, dat dienvolgens zonde worden te werk gegaan. Eene onbewimpelde verklaring van wat de regering beoogt en voorheeft, om zonder een geheel toegestaan budget de financiën van de huishouding van staat te besturen, is daarin niet gelegen, en daar zij, tot aan het einde van dit jaar, handelen kan naar de inrigting van het voor de vorige financiële periode vastgestelde budget, zoo moet eerst met het begin des jaars 1847 blijken, wat zij in haar schuld voert. Intusschen ziet men geen wettig middel, om uit zulk eene stelling te geraken; want iedere weg tot minnelijke schikking is, helaas! afgesneden, en ook de toekomstige beraadslagingen zijn daardoor bemoeijelijk geworden, dat de regering, door de afkondiging der financiële wet, zelve de grondstelling vooropgezet heeft, dat zij de toegestane afzonderlijke posten van het budget zonder verband met het geheel kunne aanspreken. Er is eene eenvoudige wijze, om de wetten naar deraelver natuurlijken zin te verklaren, tegen welke de kunstmatige uitleggingen niet veel vermogen. De commissie uit onze standen heeft nopens de, den meesten niet twijfelachtige, vraag, of in de afkondiging der financiële wet eene wetschenis gelegd zij, in de eerste plaats de meening van den lands-syndicus ingewonnen; hierop is, echter, door dezen, uit hoofde van afwezigheid wegens eene badreis, nog niet geantwoord geworden. Daar, echter, de lands-syndikus slechts eene adviserende stem heeft, zoo is diens meening niet zeer veel afdoende en de meerderheid van stemmen moet, in geval van niet te betwijfelen verschil aan meening, beslissen.

HOLSTEIN.

Sleeswijk-Holsteijn, 30 aug. De koning moet een schrijven van den russischen keizer hebben ontvangen, waarin deze alle aanspraak op Holsteijn ten gunste des konings van Denemarken laat varen en verklaart, dat hij, als hoofd van het *Gottorfsche huis*, de beide takken, de zweedsch-wassische en de groot-hertogelijk-ordenburgsche, tot geheel en afstand te zullen bewegen. Intusschen verzoekt hij den koning van Denemarken, alle noodig middelen te willen aanwenden, om de tot opstand leidende beweging in zijn landen snel te onderdrukken.

De aanspraak op dezen eventuelen opstand schijnt ons, echter, zeer gewaagd, daar wij slechts ons recht verdedigen met de wapenen des geestes. Overigens is het reeds sedert lang eene russische oorlogsvloot in de Oostzee. De koning zal, intusschen, den geregden wensch des keizers wel willen te gemoet komen, en wie weet, of wij niet weldra van groote dingen zullen moeten gewagen. Dat Rusland den zweedsch-wassischen tak tot afstand bewegen zal, willen wij wel gelooven, — maar dat hij daartoe den groot-hertog van Oldenburg zou bewegen, gelooven wij nooit. En deed zelfs dese afstand, zoo bleef er nog het hertogelijk huis *Sonderburg* over. Bij dit alles is nog

niet eens in aanmerking genomen, dat het folk deser landen zoowel een recht op de agnatische erfopvolging heeft als de agnatische vorsten. Agnatische staats-opvolging behoort tot het *duitsche staatsrecht*, gelijk mede tot het staatsrecht van Sleeswijk en Lauenburg, en dat kan de koning van Denemarken onmogelijk veranderen naar believen.

BADEN.

Heidelberg, 6 sept. Gisteren kwam de zieke professor *Jordan*, onder geleide zijner familie en zijns vriends *Lommel*, met den laatsten spoortrein van Frankfort hier aan, alwaar hij door »vader» *Winter* en dr. *Küchler*, aan het hoofd eener onafzienbare volkmengte ontvangen, — in Nederland zou men zeggen, »ingehaald», — werd. Men vordrong zich, om den man te zien, die voor Duitschland zooveel gedaan en zooveel — geleden heeft. Aan het met groen en bloemen versierde stations-gebouw hadden zich onze beide zang-gezelschappen vereenigd. De blijde, verraste, diep geroerde *Jordan* dankte van af het balkon van het stations-gebouw, met de bijvoeging, dat zijne borstkwaal hem belette meer te spreken.

Heden middag, ten 2 ure, verliet *Jordan* ons weder, om over onze zusterstad Mannheim naar den beijerschen Pfaltz te reizen. »Vader» *Winter* geleidde hem tot in den spoorwagen, van waar hij, in gezelschap der heeren *Behaghel* en *Tentor* van Frankfort en onze van Karlsruhe herwaarts gekomen afgevaardigde *Hecker* verder reisde. Den morgen bragt hij met de beide heeren *Lommel* op ons slot door, waar oude herinneringen — *Jordan* was vóór 20 jaren privaat docent aan onze academie — weldadig op het gemoed des lijdens werkten. »Wie schön ist's auf den Bergen!» zuchtte hij herhaaldelijk, verzonken in aandachtige aanschouwing der verrukkelijke natuur en de beelden van een droevig verleden schenen geweken uit zijne onvergelykelijk liefderijke, minzame, vergevens-geziude, aan persoonlijk haat vreemde ziel geweken. Gisteren avond reisden nog de heer von *Itzstein*, *Bassermann* en *Soison* hier door, ten einde den beroemden zieke te Mannheim te begroeten.

(Zóó toonen onze Duitsche broeders hunne liberale mannan op prijs te stellen. Is het niet, alsof men eenen koning ontfing en feestelijk inhaalde? Wij koudde Nederlanders, wij zuchten bij het ongeluk van vrienden, hetzij dan maatschappelijken, hetzij staatkundigen, »ach!» en »wee!» maar handelend bewijzen geven onzer belangstelling, onzer deelneming, onzer toejuchting, neen, de slaapmuts over de ooren en oogen, en — wél te rusten.) —

FRANKRIJK.

Parijs, 7 sept. Het dagblad *Univers* deelt een circulaire mede, welke door den pausselijken secretaris van staat, den kardinaal *Gizzi*, aan de gouverneurs van de provincien der italiaansche staten is gerigt. Deze circulaire heeft het oprigten ten doel eener school voor de jongelieden der arme klasse, waar zij in eenig ambacht of in de krijgsdienst zouden onderwezen worden, en tevens eene zedelijke en godsdienstige opvoeding ontvangen.

Parijs, 8 sept. Alhier is het gerucht in omloop gekomen, dat er zeer scherpe woordenwisselingen hebben plaats gehad tusschen den kommandant eener engelsche korvet, die in de baai van Diego Suarez, op het eiland Madagascar, eene landing gedaan had, en den kommandant van de fransche brik *le Zèbre* welke de schout-bij-nacht *Baroche*, gouverneur van het eiland Bourbon, als zwaartjeschip in de indische zeeën gezonden had.

De bruidsklederen (*trousseau*) van koningin *Isabella* en van hare zuster infante *Louise* zijn hier te Parijs besteld. Het is de gravin *Bresson*, echtgenoot van onzen ambassadeur, die op zich genomen heeft, over de vervaardiging het oog te houden. Men verzekert, dat H. M. de koningin der franschen voornemens is, kostbare geschenken bij dit aitzet of in de zoogenaamde corbeilles van beide de verloofden te voegen. Wanneer de hertog van *Montpensier* met zijne jonge gemalin in Frankrijk terug is, zullen er feesten gegeven worden.

Te Toulon zijn tijdingen uit Algiers van den 2den ontvangen. Het aldaar uitkomend blad *Akbar* geeft veel ongerustheid te kennen over den invloed, dien *Abd-el-Kader* op nieuw in de oostelijke deelen van het morokkaansche rijk verkrijgt. Het was de stad Taza, die dicht aan onze grenzen ligt, genaderd en hield er zich onophoudelijk met kuiperijen bezig

men vreesde zelfs voor eene geheel omveranteling het rijk. Keizer *Abd-er-Rhaman* durfde niet tegen den emir handelen, en men begon van het op handen zijn eener nieuwe expeditie onzer troepen in de state van dien, door den geest zijner eigene onderdanen bijna magteleezen vorst, te spreken.

Den 15den augustus bespeurden de geëmplojeerden bij den telegraaf van Milianah, dat men aan het station van Goates op geen van de teekens, welke men deed, antwoord gaf. Na herhaalde proeven vermoedde men, dat er iets buitengewoons gebeurd moest zijn. Er werd een detachement gendarmen daarheen gezonden en deze bragten het bericht terug dat zij al de geëmplojeerden in het station, ten getale van 6, vermoord hadden gevonden. Deze gruwelijke daad had in den nacht van 14 op 15 augustus plaats gehad. Langen tijd heeft men de bedrivers van deze gruweldaad niet kunnen ontdekken. Eindelijk heeft men de vermoedelijke daders gevonden, ten getale van 14; terwijl er drie, tot de families *Vattab* en *Djeboul* behoorende, niet te vinden waren. Deze misdaad was bedreven om zich tot *Abd-el-Kader* verdienstelijk te maken. Van de beschuldigten zijn er 8 ter dood veroordeeld geworden.

SPANJE.

Madrid, 3 sept. Men zegt, dat de infant de *Francisco d'Assisi* tot kapitein-generaal van het leger zal benoemd worden.

Er is een gerucht in omloop, hetgeen verscheidene bladen herhaald hebben, dat het huwelijk der koningin en dat der infante den 24sten september plaats van den 10den oktober, zoo als men gemeend heeft, zal plaats hebben. Ongetwijfeld is dit gerucht ontstaan door de aanstaande komst van den hertog van *Montpensier*. Hij zal door den hertog van *Alencia* vergezeld zijn.

Men spreekt van eene algemeen amnestie, die bij gelegenheid van het huwelijk der koningin, uitgevaardigd worden. De *Eco del Comercio* geeft den wensch te kennen, dat deze amnestie zich tot *Espartero* en *Oloaga* tot aan den minsten soldaat, die aan de laatste gebeurtenissen in Gallicie deel genomen heeft, mogt uitrekken.

BELGIE.

Brussel, 8 sept. Men verzekert, dat een ontwerp om de dienst der brievenposten te vereenvoudigen en het port aansienlijk te doen vermindern, geradelyk, en dadelijk na de bijeenkomst der wetgeverende vergadering zal worden voorgedragen. Men voert er bij, dat de vermindering trapsgewijze zal zijn en in de eerste jaren niet veel zal kunnen bedragen.

† *Brussel, 10 sept.* In het *Journal de Bruxelles* vindt men de opmerking, dat de aankomst van den koning der Belgen te Basel tenzelfden dage plaats gehad als die (niet slechts van den hertog van *Montpensier*, gelijk in vele nieuwsbladen is vermeld, maar ook) van de koningin der Nederlanden. Of eene samenkomst geweest zij van koning *Leopold* met laatstgenoemde koningin, zoo wel als met den franschen prins, wordt er niet bij gemeld.

»Het zelfde dagblad merkt aan, dat het priester *Albert*, maar *van de Brouckere*, van Brussel, die het klooster van de *Dames de Sainte Coele* te Jette bezocht heeft.

»De kardinaal-aartsbisschop van Mechlen, primaas van België, is sedert maandag van zijne reis naar Rome te Mechlen terug.

»Volgens een Gondsche dagblad, is te Montignies-sur-Sambre een huwelijk plaats, het onderling gevonden, het huwelijk gesloten, om van beide zijden te kloosterleeren te aanvaarden. De heer *Huchart*, 50 jaren oud, heeft zijn noviciaat in de hoedanigheid van leekbroeder bij de eerwaarde paters minderbroeders ingestreden, met volle goedkeuring van zijne echtgenote, die insgelijks besloten heeft zich in een geselschap van geestelijke zusters te begeven. De man had zijn voornamen tot den stap reeds gedurende twaalf jaren gekoesterd, de opvoeding en plaatsing van zijne twaalf zonen was bij hem een onverkomelijk betoelst daartegen. Ten verult hij in zijn handelsbedrijf zeer wijnen opstellen zoo onopgevoerd. Van zijne vier jongeren behoort er een tot de paters redemptoristen, twee zijn paters minderbroeders, en de laatste was een student in de geneeskunde aan de universiteit te Leuven, heeft reeds acht maanden van noviciaat bij de minderbroeders volbragt.

Nederlandsche berichten.

Amsterdam, 9 sept. Een te Rome gevestigd Hol-
landse meldt ons van daar, dat Z. H. paus Pius
op het voetspoor van zijnen voorganger Gre-
gorius XVI, alle vredensdelingen met zeer veel on-
verschuldigd ontvangt. Zoo heeft Z. M. den 14den
sept. ook voor het eerst eenen Hollander, den
hr. E. Meijer, van Leeuwarden, in een bij-
zondere hoorzitting, welke hem door den
advocaat *Carro-Cané de l'Anti Menelli*, groot-
advocaat, was voorgesteld. Z. H. heeft door
de onderscheiding de achting, welke hij aan de
Nederlandsche natie toedraagt, willen te kennen geven.

Gravenhage, 8 sept. Den 1sten dezer is te Ber-
lijn door den telegraaf het bericht ontvangen, dat Z.
K. de koning, alvorens zich naar zijne goederen
in Silesië te begeven, een bezoek bij zijnen broeder
Koning Frederik der Nederlanden, op Muskau, zou
afleggen, waardoor de reis van Z. K. H. herwaarts
enige dagen vertraagd is. Het was niet onwaarschijn-
lijk, dat Z. M. aan den koning van Pruisen te Erd-
mannsdorf een bezoek geven en de wapenoefening al-
daar bijwonen zou.

H. K. H. Mevrouw de prinses van Oranje,
vergezeld van hoogstderzelver jongsten zoon, prins
Alexandere, en gevolg, is heden morgen omstreeks 5
uure uit deze residentie vertrokken, zich naar Rot-
terdam en verder naar Stuttgart begevende.

Gravenhage, 9 sept. Mr. Innocentius Ferrie-
re, aangestelde van den Heiligen Stoel te dezer
stede, is benoemd tot *Camere Secreta* van Z. H.
paus Pius IX.

De regtbank alhier heeft de uitspraak in de
zaak van het openbaar ministerie tegen den heer A.
Wass, te Scheveningen, ten aanzien van de be-
trachte overtreding van het reglement, betrekkelijk
de zeebaden te Scheveningen, welk uitspraak op
vrijdag bepaald was, acht dagen uitgesteld.

Uit Scheveningen meldt men van heden: «Heden
heeft Z. H. de prins van Hohentolkingen-Langen-
burg, die eenigen tijd met het gewenscht gevolg de
zeebaden alhier gebruikte, bij hoogdeszelfs vertrek,
ten bewijze van hoogdeszelfs dankbaar gevoel aan
God, voor de goede herstelling door de zeebaden,
eene milde gift doen ter hand stellen aan de Mev-
rouw van, om naar vrije beschikking aan sommige ar-
men uit te deelen.»

Wij hebben reeds medegedeeld, dat op donder-
dag, den 24sten dezer, voor het provinciaal hof in
Zuid-Holland het zwaar bestraft, het belangrijke
regtsgeval van J. van der Pol o. s., ter sake van
de opgevoerde kinderen, die in de maand september
van het vorige jaar, zoowel in deze residentie, als
te Delft, hebben plaats gehad. De acte van beschul-
diging in deze zaak opgemaakt, ziet bereids afzonder-
lijk het licht. Het openbaar ministerie zal in dit geding
aan waargenomen door den advocaat-generaal, den
hr. J. van der Pol. De zeventien beschuldigten zullen door
twee advocaten worden verdedigd, die deels ge-
noemd, deels van ambtswege toegevoegd zijn.

Den 3den dezer, des namiddags, circa zes ure,
werd te Breda, onder geleide der koninklijke mare-
chaussées B. van Paassen en J. H. Pluimis, gekan-
torend te Goetruidentberg, gevat een binnenge-
bragt een jongeling, genaamd A. de Laat, beklaagd,
den 1sten dezer, ten huize van zijnen oom J. de
Laat, en den volgenden dag ten huize van zijnen
vader C. de Laat, in de stad te hebben ge-
slacht, en den brand onder de Made. Beide gebou-
wen zijn door deze moedwillige daad in de asch-
gevoerd geworden. Als eene bijzonderheid wordt me-
dedeeld gedaan van de merkwaardige wijze, waarop
misdrijf van genoemden jongeling is ontdekt.
De doofstomme nicht H. de Laat heeft met gebaren
den burgemeester te Made, den heer van Kampen-
hout, en den toenmalige marchaussees bekend ge-
maakt, dat hij met zijne brandende pijp in
den schoorsteen van vaders de kennep aangestoom-
de en alsoo den brand veroorzaakt heeft. Bij zijne oom
heeft hij op dezelfde wijze, het eerst in de schuur,
den brand gesticht; doch hier had men geen ver-
moeden op hem. De veroorzaakte schade wordt be-
traakt op plus minus 4700; een der gebouwen, dat
van zijnen oom, is in de brusselsche brandwaarborg-
maatschappij voor 1300 verzekerd. Naar men ver-
moedt, heeft hij reeds zijne schuld bekend.

Gravenhage, 10 sept. Heden heeft het provin-
ciaal regersthof in Zuid-Holland, kamer van straf-
recht, uitspraak gedaan, in de zaak van H. Bauer,
die schuldig van diefstal bij nacht, met braak, over-
val en schijning. Het hof heeft hem schuldig verklaard
aan het feit, hem ten laaste geleid, en te dien sake
veroordeeld tot geenslied, brandmerk met den strop
aan de hals, aan de galg vastgemaakt, tuit te voer-
ren, en eenen dezer stad, en tuchthuisstraf van tien
jaren. Deze persoon is 47 jaar oud, en heeft er daar-
van ruim twintig in tuchthuizen doorgebracht; hij is
reeds drie keer geconvict en tweemaal gebrand-
markt.

Rotterdam, 9 sept. Wij vernemen, dat de inspec-
tor van het 1ste en 2de district van den waterstaat,
den hr. van der Meulen en Mentz, rapport hebben uit-
gegeven omtrent de plaatsing van het stations-gebouw
aan den Rijn-spoorweg alhier; de eindsbeslissing des

wege zal eerst na de terugkomst van Z. M. den koning genomen worden. Volgens geruchten zouden genoemde heeren geadviseerd hebben voor de plaatsing achter den Haringvliet.

— Wij zijn van eene vrij goede zijde onderrigt, dat de concessie, door de hollandsche ijzeren spoorweg-maatschappij aangevraagd tot den aanleg van eenen zijtak van het station Schiedam naar de haven aldaar, is verleend, doch dat het tweede gedeelte dier aanvraag, betreffende de daarstelling van een stoomboot-dienst van af dat punt naar Harwich, door de regering nog in overweging is gehouden.

Rotterdam, 10 sept. In 's Gravenhage loopen geruchten, dat Z. Exe. de minister van Financiën, de heer van Hall, ad interim, met de portefeuille van binnenlandsche zaken zou worden belast, doch men vermoedde, dat die portefeuille aan jhr. P. van Akerlaken zou worden opgedragen. Eene bepaalde beslissing deswege, kan men niet dan na de terugkomst van Z. M. verwachten.

Ingezonden stukken.

De regering der nederlandsche konin- gen ten aanzien van het katholi- cismus.

Een artikel, onder bovenstaand opschrift geplaatst in de *Arnhemse Courant* van 1 augustus, heeft bijzonder de aandacht getrokken van *De Tijd, Noord-Hollandsche Courant*. In desselvs nummer van den 8sten der genoemde maand, poogt een *Mededeeler uit zijn dagboek*, op eene overigens vrij geestige wijze, hetzelfde te doen voorkomen als eene grap. De moeite, daaraan besteed, levert het beste bewijs van den indruk, welke het artikel ook op hem maakte, en van de onmogelijkheid, welke hij vond om het te wederleggen. Wijders bepaalt hij zich bij een gedeelte des artikels, waarvan hij het volgende aanhaalt en behandelt:

»Zoo in de buitenlandsche als in de binnenland-
sche politiek heeft men eene helling (1) ontwaard,
eene neiging tot de kerk van Rome en hare belijders,
die reeds menigen vrijzinnigen er onbevooroordeelden
patriot heeft gestuit. Leverde de generaal DE LA SAR-
RAZ, als minister van buitenlandsche zaken, in de
beklagenswaardige kwestie van het nederlandsche
meisje, hetwelk in het turijnsche klooster aan haren
protestantschen vader werd onthouden, aan Europa het
bewijs, hoezeer Nederland afviel van protestantschen
zin en nationale fierheid, — met niet minder weersin-
zag men, zoo in het land als in desselvs volkplantin-
gen, eenen wonderlijken steun aan bisschoppen gegeven,
in weerwil der billijke bezwaren, welke derzelver
eigene geloofsgenooten tegen hen hadden geopperd.
Werden vroeger katholieken, als zoodanig, bij het
vergeven van posten, wel eens voorbijgegaan, —
thans ziet men hen dikwerf aan anderen voorgetrok-
ken; terwijl in de Kamer het meerendeel der katho-
lijke leden, die vroeger tot de oppositie behoorden,
thans zich scharen bij de ministeriële partij, en de
herziening der grondwet, vroeger zoo zeer ingeroe-
pen, laatstelijk hielpen bestrijden» (2).

Zonder nu den geachten *Mededeeler* op den toon,
door hem aangeslagen, te willen volgen — het onder-
werp schijnt ons daartoe te ernstig — weigeren wij
geenszins zijne aanmerkingen te beantwoorden.

Vooreerst dus, wat het nederlandsche meisje betreft,
hetwelk in een turijnsch klooster aan haren protes-
tantschen vader werd onthouden, merkt de *Mededeeler*
aan: »Ik zie in het gansche geval alleen een meis-
je, dat in een turijnsch klooster wordt gehouden;
»daar hebben de katholieken in Nederland niets me-
de te maken. En dat meisje wordt nog in het kloos-
ter gehouden (3) omdat het er niet uit wil, en om-
dat, een klooster in Sardinië eene wijkplaats, een
»onschendbaar *asylum* zijnde, het er niet uit mag
»gedreven worden.»

Ons antwoord is:
Er wordt niet in het algemeen gesproken van een
meisje, maar bepaaldelijk van een minderjarig,
nederlandsch meisje, de dochter van eenen protes-
tant, die zich als gezant van Nederland in Sardinië
bevond. Al die omstandigheden moeten hier in aan-
merking worden genomen; want:

1o. de omstandigheid, dat zij MINDERJARIG was,
liet haar geene vrijheid om zich tegen den wil haars
vaders te begeven en op te houden waar zij goedvond.
Dat de minderjarige dus niet uit het klooster wilde,
doet hier niets af. Zij had ten dien aanzien geenen
wil. Zij mogt het vaderlijk huis, het ouderlijk toe-
zicht niet verlaten in weerwil van hare ouders en
zonder daartoe door eene nederlandsche overheid te
zijn gemagtigd;

2o. de omstandigheid, dat de minderjarige een
NEDERLANDSCH meisje was, mag ook niet worden ter
zijde gesteld; vermits die omstandigheid den neder-
landschen staat het regt gaf en de verplichting opleg-
de, om zich het gebeurde aan te trekken;

3o. dat het minderjarige, nederlandsche meisje de
dochter was van eenen protestantschen vader en ook

(1) In stede van helling, was er gedrukt *bitsing*, het-
geen onzin daartelt.
(2) De laatste regel wordt door den *Mededeeler* niet
medegedeeld.
(3) Wij vragen den *Mededeeler* om versoepeling: het
meisje is er uit; het is thans *gewild*.

zelve in die goddiensdienst was opgevoed, is almede eene
omstandigheid, die in het oog moet worden gehouden,
omdat die protestantsche vader, niets met de roomsche
geestelijkheid »te maken hebbende» (om deze uitdruk-
king des geachten *Mededeelers* ook eens te gebruiken)
niet in het minste van zijne regten kon worden bekort
door katholieke instellingen. Of een klooster, in
het oog van roomsch-katholieken, eene wijkplaats, een
onschendbaar *asylum* is, — dit gaat den protestant-
schen vader volstrekt niet aan. Hem mag zijn minder-
jarig kind evenmin in eene roomsch-katholieke, als in
eene israëlitische of mahomedaansche wijkplaats wor-
den onthouden. En hadde de protestantsche vader,
nederlandsch gezant, bij weigering der sardinische
regering om tusschen beide te komen, zich met zijne
bedienden, gewapend, naar het klooster begeven, de
deuren ingestooten, en wie ook die hem beletten
wilde zijn minderjarig kind mede te nemen, neder-
geworpen, hij ware volkomen in zijn regt geweest;

4o. terwijl, eindelijk, de omstandigheid, dat het
de minderjarige dochter van den nederlandschen ge-
zant in Sardinië gold, hier almede niet mag wor-
den ter zijde gesteld; omdat, volgens de allerwege
aangenomene regelen van volkenregt, een gezant voor
zich en zijn gezin, de regten van exterritorialiteit
bezit. Moge de sardinische regering aan kloosters het
regt van wijkplaats toekennen, ten aanzien harer on-
derhoorigen, — zij kan zulks niet ten aanzien van het
gezin eens vreemden gezants, hetwelk volstrekt niet
tot hare onderhoorigen kan gerekend worden. De
nederlandsche gezant in Sardinië behield dus, ten
aanzien zijner kinderen, dezelfde regten, welke hij
in Nederland ten hunnen aanzien zou hebben bezeten.
Hieraan bestaat, in het volkenregt, niet de minste
twijfel. Ook heeft de sardinische regering dien
niet geopperd. Zij heeft geantwoord: dat de
roomsch-katholieke kloosters in Sardinië niet onder
haar gezag staan; dat de kloosters het regt van ex-
territorialiteit bezitten; dat zij gevolgelijk evenmin
geregtigd al verplicht was om het meisje uit het klooster
te nemen, en aan haren vader terug te geven. — De
sardinische regering maakte dus ten aanzien van in haar
land gelezene roomsche kloosters dezelfde redenering,
welke ook andere regeringen, ten aanzien van vreemde
schepen, die zich in hare havens bevinden, zouden
hobben gemaakt. Indien, bij voorbeeld, de dochter
van den sardinischen gezant in Nederland zich op een
engelsch schip begeven had, toen, op de Maas, de
yachtclub-vertooningen werden gegeven, en de sar-
dinische gezant daarna van de nederlandsche regering
gevraagd had, dat dese hem zijn minderjarig kind
terughalen mogt uit het britsche schip, zoo zou de
nederlandsche regering, en met regt, hebben geant-
woord: het kind bevindt zich niet in mijne magt,
het is op vreemd grondgebied.

Dit alsoo was de redenering der sardinische rege-
ring, ten aanzien van het meisje in het klooster.

Wat behoorde de nederlandsche regering daarop te
hebben gedaan?

Zij behoorde, in de eerste plaats, te onderzoeken,
of het aangevoerde juist was; of het turijnsche kloos-
ter werkelijk buiten het sardinische gezag verkeerde
en als vreemd grondgebied kon worden beschouwd.

Een onderzoek dienaangaande zou hebben doen
blijken:

1o. dat het bedoelde klooster, evenmin als andere
kloosters in Sardinië, niet kan worden beschouwd
als vreemd grondgebied; naardien de sardinische rege-
ring aan de roomsche kloosters slechts in som-
mige gevallen een regt van wijkplaats heeft toege-
staan; slechts in sommige gevallen de kloosters als
van haar gezag onafhankelijk beschouwt. De bedoelde
kloosters hebben, bij voorbeeld, geen regt om gift-
mengers; brandstichters; valsche-munters, enz. op
te nemen;

2o. dat geenszins de grond, waarop het klooster
staat, noch het gebouw, tot welk einde ook gebouwd,
maar slechts het klooster, als zoodanig, en voor zoo
ver het aan desselvs geestelijke overheid getrouw
blijft, de bedoelde voorregten heeft verkregen;

3o. dat dus, voor zoo verre zelfs Sardinië afstand
doet van desselvs gezag over de kloosters in het land,
die afstand niet gedaan is aan eene andere mogend-
heid; de overdracht van sommige sardinische regten,
namelijk, geschiedde niet aan den paus als wereld-
lijk vorst, maar als geestelijk hoofd. En daar nu de
paus als geestelijk hoofd der katholieke kerk, ten
aanzien van niet-roomschen, evenmin eene mogend-
heid is, evenmin soevereiniteits-regten bezit als een
mahomedaansche of persische opperpriester, zoo kan
de sardinische regering, ten aanzien van vreemde pro-
testanten, aan den paus evenmin soevereiniteits-reg-
ten toekennen, als zij het zou kunnen doen aan den
den Grooten Lama. Een katholiek klooster, waar
ook gelegen, kan niet meer regt hebben, om eene
minderjarige, nederlandsche dochter aan hare pro-
testantsche ouders te onthouden, dan eene indische
pagode of eene mahomedaansche moskee. Daar in
beide gevallen de aanhouding of bewaring, gelijk
ons Strafwetboek dergelijke daden noemt, door de
magt, aan welke geene soevereiniteits-regten toege-
kend zijn, geschiedt, zoo zou het klooster of de
pagode, waarin de aanhouding of bewaring plaats
heeft, in dezelfde termen vallen van een kaperschip.

Blijkbaar zijn dus in deze zaak de regten van eenen
nederlandschen protestantschen vader door de neder-
landsche regering niet gehandhaafd; en voorzorg kan
men zeggen, dat de heer DE LA SARRAZ, zoo deinde,
aan Europa het bewijs leverde, hoe zeer Nederland

afziel van protestantschen zin en nationale fierheid. Zeer te regt ontwaart de nederlandsche patriot, of vaderlandslievende burger — zoo men dese uitdrukking liever wil — eene betrouwenwaardige helling of neiging tot de kerk van Rome; vermits de nederlandsche regering, door de minderjarige, tegen den wil harer ouders, lijdelyk in de magt van een katholijk klooster te laten, aan de roomsche geestelykheid sou-verniteits-regten toekende ten aanzien van protes- tantsche nederlandsche burgers.

In een volgend artikel zullen wij de overige aan- merkingen van *De Tijd* beantwoorden.

Fantaisie over het tweede nederrijnsch- nederlandsche zangersfeest, te Kleef.

Onder begunstiging van het schoonste weder had dit fête champêtre plaats. De frissche buitenlucht stemde elks hart tot vreugde en deed de stemmen heider klinken in het zoo ruim gebouwde en voor het ten gehoor brengen van het gezang zoo goed geschikte lokaal — de groote tent in het open veld, omgeven door het statig geboomte. Daar, in Schützenshaan, namelijk, kwamen de vereenigde zanger- koren of liedertafels te zamen, om de talrijke ver- gadering van toehoorders te vergasten en te verlustigen in de uitvoering der sangstukken. Dit was hun doel, naar hetwelk allen met ijver en oplettend- heid streefden! Ook hunne leus was: Eendragt maakt magt; en hun *Bundestied*:

„Wir sind ein festgeschloss'ner Bund,
Für besten Liedertlang,
Und aus des Herzens tiefsten Grund'
Erbönet unser Sang.
Wir singen nicht um Gut und Geld,
Und nicht zu eitler Pracht;
Rein, das, was uns zusammen hält,
Es ist der Ehre Macht!“

Alleen het verlangen, om mede te werken bij de uitvoering van die groote en overheerlyke mannen- koren, bragt onderscheidene zanglustigen aldaar bij- een. Geen aandrift tot prijsbehaling, even als bij wedrennen of anderszins ter aanmoediging benoedigd, maar enkel de zucht om *wel te slagen* in de uitvoe- ring van het geheel, was de drijfveer die hen allen bezielde. Wel heeft zich iedere liedertafel ook af- zonderlyk doen hooren; doch geen concours had er plaats. Er waartoe dienen toch die beuzelachtige strydparken anders, dan om te stoffen op de glorie der overwinning en naar ijdelheid te dingen of roem te bejagen? Neen, dien prikkel behoeft de ware kunstvriend niet; als medewerkend lid, tracht hij de voordragt van het mannengezang te ondersteunen en *smakten genoeg*, in het welgelukken der uitvoe- ring. En welk een heerlyk genot verschafft het goed samenstemmend mannengezang!

Wat stemt het hart, bij reine akkoorden,
En treft zoo wonderbaar het oor,
En rigt den geest naar hooger vorden?...
Het vrome, Godgewijde koor!

Wat ruischt zoo zacht, door 't loof der boomen,
Gelijc een murmelende vliet,
En boeit ons, als in zoete droomen?....
Het is der minnezangers-lied!

Wat dreunt zoo fors, bij 't wapenklettren,
Als waar 't der elementen drang?
En dreigt den vijand te verpletten?...
Het vaderlands- of strydsgezang!

Wat klinkt zoo luid, zoo helder schaatrend?
En voert ons uit der zorgen dwang;
Wat schallt zoo luid, zoo vrolijk klatrend?...
Het is de ronde- of tafelzang! —

Ja, magtig zijt gij, zangvermogen,
En door uw schoone melodie
Houdt gij, in reine harmonie,
Ons vaak, al heemlend, opgetogen:
Wij dweepen bij uw fantaisie,
En ieder wordt de ziel bewogen;
Of bij uw losse rapsodie
Straalt ons de vreugdeglans uit de oogen:
Ja, magtig zijt gij, zangvermogen! —

Ook zoo was het, bij de uitvoering der sangtuk- ken, aldaar ten gehoor gebracht. Vlijtig bezielend door iedere afdeeling, was de voordragt, door de gezamenlyke zangers, onder de leiding van den be- kwamen directeur, voldoende. Verheffend was de indruk van het bardeukoor, gereed om te voldoen aan de roepstem der edele Muse, wier hoogtijd, op den wenk van haren hoogepriester, door den uitge- breiden rei zende gevierd worden. Krachtig klonken de toonen in het ronde, ja magtig drongen zij uit de openingen van het gewelf in de vrije lucht naar boven. Huiden en verre weergalmden nog het geschal van veel de zefaang en zoo menig ander lied, op het gebergte in de omgeving, en elders, verstaan.

En in dien tempel der Musica was alles in verrukking, ja opgetogen door de magt des gezangs. Men veelde zich in eene andere en betere wereld verplaatst, en deelde in die dichterlyke droomen en in die gewijde akkoorden uit hooger leven!... O, het waren oogen- blikken van bevenaardach genot!... Men dweept- te zich in hooger sfeer bij het jubelend *Halleluja*, en jubelende *Wach*, — en lag in diepen ootmoed verzonken bij het *Gebet der Erde* — ja had reeds verstaan- lyk aan de zanger oorden bij de vermelding der vreugden des Hemels; — doch werd daarna weder op dit wereld- rond teruggeroepen door het geschal uit het woud of door een zacht gestemd landelyk, zoo mede door

een fiks, dramschend vaderlandsch lied. — Maar vreeslyk werd men vervolgens gewaar in het wer- kelijke leven te zijn ontwaakt door het rumoer in de hulploots, waarin men onthaald werd op een' schra- len maaltijd, en welke doorluchtige kernis-tent de veelvuldige gasten slecht kondt bevatten — zoodat het gepenpel, hetwelk daar buiten stond, daarin te gemoet kwam, door eene opening of eenen vrijen doortogt te maken! Het geraas, door trappen en rinkinken van glazen en flesschen ontlaan, was in de plaats van tafelmuzijk, en voorts een verward geschreeuw, hetgene als *Fest-* of *Tischreden* moest gelden ter verpoosing, of wel in de plaats van *gemeinschaftliches Essen!* In het kort, dit prozaische verwijl, in de zoogenaamde *Robbers'schen Gasthof im Thiergarten*, leverde een groot contrast met het poëtische daarin in het tegenovergestelde lustverblijf *in den Anlagen*. Het was een zeer ondoelmatig *Zweckessen*. — De vol- gende dag werd aangenaamer besloten met een waardig feest-bal, — En zoo eindigde dit zangersfeest — en alle deelgenooten waren voldaan over den goeden nit- slag van het voorgedragene, zowel als wegens de goede orde en verbroedering der feestelingen. —

Niet gewagende van de bijzonderheden betrekkelijk dit feest (zoo als dat geïmproviseerde aardigheden of intermezzo's — onelgenzardig om in publieke bladen te worden vermeld) noch van de politieke redereerin- gen of uitboezemingen — (ongeschikt, om bij zulk een feest te worden gehu) — dient slechts als wetens- waardig nog te worden aangestipt, de algemeene ver- gadering der zangers in de open lucht op het veld *im Forstgarten*; waarin bepaald werd, dat er in het volgende jaar te Arnhem een 3de nederrijnsch- nederlandsch zangersfeest zal plaats hebben. —

Ginds was de plek, waar bewoners der omstreken van den Nederrijn en ingezetenen van Nederland om het achtenswaardige comité zich te zamen hadden ge- schaard, en met hartelyk verlangen besloten, om andermaal eene zoodanige kunstlievende en broeder- lyke vereeniging te doen plaats hebben. De vriend- schappelyke wijze, op welke wij bij onze duitache na- burenen werden ontvangen, deed bij ons den wensch ontstaan, om wederkerig, in Nederland, hen zoo- danig te ontvangen, en te betoonen, dat gulheid en welmeenendheid den Nederlanders nog eigen zijn — zoodat de hoofdplaats van het geldersch arkadia be- stemd werd tot de volgende bijeenkomst der feest- genooten. — O mogte ook dat feest zoo ordelyk en genoegelyk gevierd worden, en eene zoo aangename herinnering aan iederen deelgenoot verschaffen, als op den 15den en 16den augustus ondervonden is door

Eenen zanglustige.

Amsterdam, 28 augustus 1846.

Advertentien.

Ondertrouwd : **W. POTTUM,**
OOSTERBERG, van Leiden,
den 10den September en
1846. **M. BACKER.**
Eenige kennisgeving.

De ondergeteekenden betuigen, bij deze, hun- nen hartelyken daak voor de talrijke bewijzen van deelneming, bij het treurig afsterven hunner gade en moeder ontvangen.
Huis de HEMELSOHN BERG
den 6den September **ROBIDE VAN DER AA**
1846. **R. J. A. KALLENBERG**
VAN DER BOSCH.

Heden overleed, na eene kortstondige siekte, in den onderdom van ruim 28 jaren, mijne zeer geliefde Echtgenoot **WILHELMINA JO- HANNA ANTOINETTE CASPERS.**
Nog geen 7 jaren was ik met haar in eenen gelukkigen echt vereenigd, en gevoel, starrende op mijne 4 jonge Kinderkes, het onherstelbare van mijn verlies.
ARNHEM,
den 9den September **A. F. BURGERS.**
1846. **Koninklijke Paarden-post- meester.**
Algemeene kennisgeving.

Allen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den Boedel en de Nalatenschap van wijten den Oud-Rentmees- ter, den Heer **JAN FEETERS**, gewoonde hebbende te *'s Heerenberg*, worden opgeroepen, om, voor of op den 15den October dezes jaars, opgaaf te doen ten Kantore van den Notaris **KOLFSCHOTEN**, te *Gendringen*.

De **NAASTE ERFGENAMEN** van **ALI- DA JANSEN**, geboortig uit *Gelder- land*, gewoonde hebbende te *Haarlem* en aldaar ongehuwd overleden den 21sten Januarij 1834, gelieven zich te verzoegen ten Kantore van den Ad- vokaat en Notaris **Mr. CORNELIS GERLINGS, JUNIOR**, in de Koningsstraat te *Haarlem*.

Van de Hand te Koop.
Een net **WUISJE**, staande in de Rijn- straat, bij de Rijnpoort, Wijk B., No. 95, te *Arnhem*, dadelijk te sijnvaarden, zeer geschikt en plaizant voor iedereen, alie wenschen sijn te

leven, kunnende de helft der koops-penninge- hetzelfde gevestigd blijven. — Te bevragen ten van **B. BEUNINCK**, in de Torensteeg te *Arnhem* des namiddags na twee uur.

Even buiten Arnhem aan den weg naar *V...*
Een Kapitaal **HEERENHUIS** met spaciouse **TUIN**, bevattende meest alle Behangen, Geplafonse en van **STOOKPLAATSEN** voorziene **VERTREKEN**, waarvan twee en suite, watervrijen **KELM** en hebbende het geheel voor en achter een zeer uitsigt. — Te bevragen bij **C. A. THIEME**, Bo- drukker te *Arnhem*.

NIEUWE DIENST. POSTWAGEN-ONDERNEMING DE AREND, Van Zwolle naar Epe, vice versa.

Deze DIENST zal beginnen *Vrijdag den elfden dezer*, en *Maandags, Woensdags en Vrijdags*, des morgens ten 4½ van Zwolle afrijden, om over *Hattum en Heerlang* den Nieuwen Grindweg, te 6½ ure te *Epe* te komen; — van *Epe* naar *Zwolle* vertrekt dienat des avonds kwartier over zeven ure.

Vracht per Persoon tussehen *Zwolle* en *Epe* f 1. Tusschen gelegene plaatsen f 0,25 per uur. Terwijl met Vrachtgoederen als anderszins de mogelijke billijkheid zal worden in acht genomen. De Kantoren sijn gevestigd: te *Zwolle* **SCHUEER**, voor de Kamperpoort; te *Hattum* **E. VAN DRAGT**; te *Heerde* bij **T. FURSTBERG**, en te *Epe* bij **H. JONKER**.

NB. Door deze Dienst sijn de gelegenheid geopd om met den **SPOORTREIN**, welke des morgens om 15 minuten van *Arnhem* afgaat, naar *Amsterdam* te vertrekken.

KUNSTKRONIJK. ZEVENDE JAARGANG.

De ondergeteekende heeft het genoten aan Heeren teekenaars op de *Kunstkring* te *Arnhem*, dat de hem ten behoeve der *Kunstkring* is aangekocht het fraaije en uitmuntend bewerkte

BEWEEGBAAR VROUWENBEELD, (Mannequin,)

vervaardigd door den Heer **B. ADAMS**, beeldhouwer te *Gravenhage*.

Voorts sijn ook eenige schilderijen aangekocht, als de heeren **F. C. B. TEN KATE**, **C. ROCHUS**, **A. WEISS**, en anderen. Het geheele getal schilden voor de verloting behoort vier en twintig. Wanneer men nagaat, dat het plaatwerk de *KUNSTKRONIJK*, met deszelfs vier en twintig lithographien, vier twintig vellen druks en twee honderd houtgravuren en de prijs van tien gulden dubbel waardig is, en men het kan rekenen gratis te ontvangen, — dan zal zich voornamelijk de bevordering der schoone kunsten ten heeft.

In de pas verschenen nummers van den tegenwoor- tigen jaargang bevinden zich uitmuntende lithographien van schilderijen der Heeren **N. DE KEIZER**, **P. A. DE BRUIJNS DE GROOT**, **A. WEISS**, **W. I. J. NOLL**, **J. SEIZMAERT**, **C. JACQUET**, **J. MOERENHOET**, **J. M. SCHOENHOET**.

's *Gravenhage*, den 1sten September 1846. **K. FUHRI**, Uitgever der *Kunstkring*.

Wanneer het kermisfeest wordt opgevat, sijn tingen en daartellingen, die sijn te kmit en ge- smak niet alleen te bevragen, maar zelfs tot zelfvoldo- zieren, dan laat die kermisfeest de aangenaamste inderingen achter. Onze stadgenooten werd, gedurende de kermis, weder gelegenheid gegeven, om de avonds eene genoegelyke wijze door te brengen. De circus- heer **Didier Goutier** droeg het sijn in rime naar om *Arnhem's* ingezetenen een zeer groot te ver- wij kunnen ons niet onthouden, allen hof toe te brengen aan den 78-jarigen **Goutier**, die, als directeur en vader leden van het gezelschap, zich de algemeene achtung verworven. De egyptische kunstverrichtingen, de exor- mat gedresseerde paarden, zoo ook de aerobatische der familie **Bono**, werden meesterlyk uitgevoerd. Wij hopen, dat het veelvuldig bezoek, hetwelk **Goutier** in stad te beurt viel, thans in *Nederlands* hoofdplaats, in redigheid der bevolking toeneeme, opdat deze kunst- tingen de onderscheiding verworven, waardoor zij zich vele van dien aard verheffen.

Waterhoogte te Arnhem.
Den 11 Sept. 2 El 6 Palm 8 Dm: gew. O.D. get.
Te Arnhem, bij **C. A. THIEME**, Boekd.